

درک ایرانیان از تقارن

چهارمین جایزه «هرمن وایل» در رشته ریاضی فیزیک به دکتر محمد مهدی شیخ جباری فیزیکدان جوان ایرانی و رئیس پژوهشکده فیزیک پژوهشگاه دانش‌های بنیادی به پاس نقش مهم وی در زمینه درک فیزیک تقارن‌ها اعطا شد. به گزارش ایسنا مراسم اعطای جایزه 2008 هرمن وایل در بیست و هفتمین دوره کنفرانس علمی دوسالانه روش‌های نظریه گروه‌ها در فیزیک که از 13 تا 18 آگوست در شهر ایروان ارمنستان برگزار می‌شود، به وی اعطا خواهد شد.

این نشست توسط مرکز بین‌المللی پژوهش‌های پیشرفته و دپارتمان فیزیک دانشگاه دولتی ایروان با همکاری انستیتو مشترک تحقیق هسته‌ی روسیه میزبانی می‌شود. جایزه وایل شامل یک گواهینامه، جایزه نقدی و هزینه شرکت در کنفرانس روش‌های نظریه گروه‌ها در فیزیک است. گفتنی است دکتر شیخ جباری سال گذشته به عنوان برنده جایزه سالانه کمیته دائمی همکاری‌های علمی و فناوری سازمان کنفرانس اسلامی (کامستک) در رشته فیزیک و جایزه علمی مرکز بین‌المللی فیزیک نظری عبدالسلام انتخاب شد.

دکتر شیخ جباری در گفت و گو با ایسنا درباره جایزه هرمن وایل گفت: این جایزه که پس از مرگ ریاضی فیزیکدان مشهور آلمانی «هرمن کلاؤس هوگو وایل» به نام وی نامگذاری شد، توسط کمیته دائمی کنفرانس علمی دوسالانه روش‌های نظریه گروه‌ها در فیزیک اهدا می‌شود و هدف از اعطای آن شناسایی محققان جوانی عنوان شده است که زمینه اصلی تحقیقات آنها در حوزه درک فیزیک از طریق تقارن‌های عملی است.

وی با بیان اینکه این جایزه از سال 2002 اعطا شده است، خاطرنشان کرد: برندگان قبلی جایزه ادوارد فرنکل از دانشگاه برکلی، نیکیتا نکرایف از IHES فرانسه و بوجکو باکالف از دانشگاه ایالتی کارولینای شمالی بوده‌اند.

شیخ جباری درباره نحوه انتخابش برای دریافت این جایزه گفت: معرفی برندگان جایزه از بین نامزدهای زیر 35 سال از سوی یک یا چند فیزیکدان به کمیته علمی انجام می‌شود. اینکه از طرف چه کسانی نامزد شده ام اطلاع ندارم، ولی کسب این جایزه به دلیل مجموعه تحقیقاتی بوده که در زمینه کاربرد هندسه غیرجابه‌جایی و فرمول بندی نظریه میدان‌های کوانتومی در هندسه غیرجابه‌جایی انجام داده‌ام.

گفتنی است دکتر شیخ جباری در سال 69 با کسب رتبه سوم کنکور سراسری در رشته الکترونیک به دانشگاه صنعتی شریف راه یافته و پس از تغییر رشته به فیزیک در سال 73 فارغ‌التحصیل شده و از سال 74 تحصیلات دکترایش را در این رشته پی گرفته است.

وی پس از پایان مقطع دکترا در سال 76، حدود یک سال و نیم در پژوهشگاه دانش‌های بنیادی فعالیت کرده و پس از آن مدت دو سال در تربست ایتالیا و سه سال در دانشگاه استنفورد به تحقیق و فعالیت علمی و آموزشی اشتغال داشته است. شیخ جباری از حدود سه سال و نیم پیش به کشور بازگشته و در حال حاضر به عنوان رئیس پژوهشکده فیزیک پژوهشگاه دانش‌های بنیادی فعالیت دارد. کسب جایزه جوان خوارزمی در سال 81، عنوان محقق برتر کشور در سال‌های 82 و 84، جایزه بین‌المللی خوارزمی در سال 85 و عنوان استاد نمونه کشور در اردیبهشت ماه سال جاری از دیگر افتخارات علمی این محقق جوان است.

رئیس پژوهشکده فیزیک پژوهشگاه دانش‌های بنیادی در پایان در پاسخ به این سوال که امکانات لازم برای انجام تحقیقات سطح بالا در زمینه فیزیک تا چه حد در کشور فراهم است، گفت: امکانات مالی و زیرساخت‌های کارهای نظری تا حد مناسبی در پژوهشگاه وجود دارد و از طریق اینترنت امکان ارتباط با همکاران خارجی و مبادله اطلاعات را دارم. از جنبه دیگر که سفر به خارج و دعوت استادان خارجی است، نیز امکانات خوبی در پژوهشگاه وجود دارد و از این لحاظ امکان انجام کارهای علمی سطح بالا در حوزه تحقیقاتی ام در پژوهشگاه دانش‌های بنیادی کاملاً فراهم است.

گفتنی است پیش از این نیز جایزه سالانه کمیته دائمی همکاری‌های علمی و فناوری سازمان کنفرانس اسلامی (کامستک) در رشته فیزیک به دکتر شیخ جباری فیزیکدان جوان پژوهشگاه دانش‌های بنیادی اعطا شد.

به گزارش ایسنا قرار بود این جایزه در جریان سیزدهمین نشست مجمع عمومی کمیته دائمی همکاری‌های علمی و فناوری سازمان کنفرانس کشورهای اسلامی که با حضور وزرای علوم و تحقیقات کشورهای اسلامی در شهر اسلام‌آباد برگزار شد، توسط پرویز مشرف رئیس‌جمهور پاکستان به وی اعطا شود که به دلیل سفر دکتر شیخ جباری به ایتالیا، یکی از اعضای هیات ایرانی شرکت‌کننده در مجلس به نمایندگی از وی این جایزه را دریافت کرد.

در آن هنگام دکتر محمد مهدی شیخ جباری استاد جوان پژوهشکده فیزیک پژوهشگاه دانش‌های بنیادی (مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات) برای دریافت جایزه علمی مرکز بین‌المللی فیزیک نظری عبدالسلام در سال 2007 به ایتالیا سفر کرده بود. این فیزیکدان ایرانی چندی پیش به پاس تلاش‌ها و نقش مهم‌اش در تئوری‌های on-commutative field در مفهوم D-branes و نظریه‌های ابررسمان که به دستاوردهای جالبی در فیزیک تئوریک

و رياضياتي منجر مي شود، به عنوان برنده اين جايزه علمي بين المللي برگزيده شده است.